

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİM İNSANI ÖYKÜLERİ"

İhsan Ketin

(1914-1995)

Bu bölüm daha önce
Haziran 2014 sayımızda
yayınlanmıştır.

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersözlü

1926 yılında güzel bir bahar sabahı. Kayseri'de bir okul yatakhanesindeyiz.

Çocuklar kahvaltı sırasında gezi için hazırlıklarını gözden geçirir.

Dağın eteklerine geldiklerinde sınıf arkadaşlarının kimi bitkileri, kimi kuşları gözlemlerken İhsan Ketin'in gözleri bulunduğu ilginç bir kaya parçasına takılır.

Okula dönen öğrenciler, gün boyu yaptıkları gözlemleri akşam etüdünde öğretmen ve arkadaşlarıyla paylaşırlar.

Çok güzel gözlemler yapmışsınız, hepinize aferin çocuklar. İhsan arkadaşınız gözlemlerini yalnızca defterine not almakla kalmamış, yanında bir de örnek getirmiş. Bakın, bu bir andezit taşı. Rengi gri ya da pembe olabilir. Volkanik bir taştır.

Yıllar geçer. Derslerinde çok başarılı bir öğrenci olan İhsan Ketin, ortaöğrenimin ardından devlet tarafından yurtdışında okutulmak üzere seçilir. Almanya'ya gönderilir ve oradaki bazı üniversitelerde doğa bilimleri üzerine öğrenim görür.

1938 yılında Türkiye'nin doktora sahibi ilk jeoloğu unvanıyla yurda döner ve İstanbul Üniversitesinde göreve başlar.

Bir yıl kadar sonra gazetelerde acı bir haber görürler:

Geçen ay da Tercan'da büyük bir deprem olmuştu hocam. Bu iki depremin birbiriyle ilişkisi olabilir mi sizce?

Elimizdeki bilgiler o bölgede bir fay hattı olmadığını söylüyor. Rastlantı olsa gerek.

Fay neydi Peynirciğim?

Yerkabuğunu oluşturan levhaların birbirine göre yer değiştirmesi sonucu ortaya çıkan kırığa fay deniyor diye biliyorum ben Simitçiğim.

Ancak İhsan Ketin, depremler arasında bir ilişki olduğundan şüphelenmektedir.

Bu bölgede bir fay hattı bulunma olasılığını araştırmamız gerek. Bunun için de arazi çalışmalarına odaklanmalıyız.

Hımmm!

Hımmm!

Ve İhsan Ketin bir araştırma ekibi kurarak yollara düşer.

Ver elini Anadolu! Gelirken bize de nefis bir Erzincan tulumu getirse keşke!

Ha ha ha!

İlerleyen yıllarda depremler sürer. İhsan Ketin ekibiyle birlikte deprem yaşanan her bölgeye gider. Arazide çalışmanın zorluklarını göze alarak yeryüzünde meydana gelen kırılma, kayma ve çökmeleri yerinde inceler.

Nesi zor ki bunun? Çadırda tatil yapar gibi işte!

Olur mu hiç Simitçiğim? Kar kış, yağmur çamur demeden açık havada çalışıyorlar oralarda.

Yıllar süren çalışmalarının sonunda İhsan Ketin Kuzey Anadolu'da bir fay hattının var olduğunu kanıtlarıyla ortaya koyar.

Yani bugün de adını sık sık duyduğumuz Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın varlığını İhsan Ketin mi kanıtlamış?

Evet Simitçiğim. Sadece onu da değil üstelik. Bak, son karede ne yazıyor.

İhsan Ketin yaşamının elli beş yılını arazide yerkabuğu hareketlerinin izini sürerek geçirdi ve Anadolu'daki başka fay hatlarını da ortaya çıkardı. Yaptığı bu çalışmalarla Türkiye'de modern jeolojinin kurucusu olarak kabul edilir.

O zaman bize de bu büyük bilim insanına...

Koca bir teşekkür etmek düşer.